

ACHTERGRONDTEKST BIJ VIERING VOOR VIJFDE ZONDAG VASTEN 2019

LITURGIE BROEDERLIJK DELEN

Guatemala, het zou een land van belofte kunnen zijn. Groene heuvels, overvloed aan water, een ideaal klimaat om het hele jaar door groenten en fruit te telen. En toch is er van alles mis gelopen. De extreme ongelijkheid leidde tot een bloedige burgeroorlog die 36 jaar het land teisterde. In 1996 maar kwamen er vredesakkoorden. In 2000 kelderden de koffieprijsen; eigenaars van koffieplantages zien hun winst verdwijnen, ontslaan hun werknemers en laten de plantages onbeheerd achter. Een drama voor velen, maar ook een nieuwe kans. Over heel het land verenigen boeren zich om de leegstaande gronden in beslag te nemen. Bezettingen zijn een krachtig instrument om de overheid eraan te herinneren, dat boeren recht hebben op grond.

Nu kan de heropbouw beginnen. Maar het jarenlang gebruik van pesticiden heeft de grond uitgeput. Het lijkt wel een woestijn. 'We zijn helemaal van nul vertrokken' zegt Leonarda. 'We hadden wel grond, maar geen geld om te investeren in zaaigoed, materiaal en mest'.

Hier herhaalt zich het verhaal van de bijbel. Ooit had een volk de uittocht uit de slavernij meegemaakt. En een weg gevonden doorheen de onstuimige zee met een heel leger achter zich aan. Dan een lange moeizame tocht door de woestijn. Die uittocht blijft in de herinnering hangen. Profeten zeggen dat een nieuwe uittocht altijd mogelijk is: 'Kijk niet achterom. Blijf niet hangen in het verleden.' God zegt: 'Ik onderneem iets nieuws. Het begin is er al, zie je het niet?' Geloof erin dat je een volk bent waar God voor in staat, dat Hij het opneemt voor je.

We treffen Jezus aan in de tempel van Jeruzalem. Het volk verzamelt zich rondom hem, want hij heeft echt iets te zeggen. Maar Schriftgeleerden en farizeeën fronsen hun wenkbrauwen: 'Wat verkondigt die Jezus daar allemaal? Hij doet afbreuk aan ons gezag en onze invloed.' Daarom laten ze geen kans voorbijgaan om hem in de val te laten lopen. Ze zetten een vrouw voor hem, die betrapt is op overspel. Misschien staat die vrouw wel symbool voor het volk 'dat vreemd gaat', de wet niet kent, zich laat meeslepen door vreemde invloeden. De hoeders van de wet willen het overspel aan de kaak stellen en anderen die dezelfde weg zouden kunnen gaan, verwittigen. Ze besluiten om de vrouw te stenen.

Tegelijk viseren ze Jezus, die bekend staat dat hij zijn eigen koers gaat. 'Wat zegt jij ervan?' is hun uitdagende vraag.

Jezus laat er wat tijd over gaan. Hij zwijgt een hele tijd, bukt zich naar de grond en schrijft wat in het zand. Misschien schrijft hij wel alle mogelijke zonden en misstappen op die mensen kunnen begaan. Maar hij schrijft ze in het zand. Een beetje wind en het is allemaal uitgewist. Als zijn ondervragers dan blijven aandringen, richt hij zich op en zegt: 'Wie zonder zonde is, mag de eerste steen werpen!' Stilaan druipen ze af, de oudsten het eerst. Misschien zijn zij wel de wijsten en beseffen ze dat niemand vrijuit gaat. En richt dan het bevrijdende woord tot die vrouw: 'Waar zijn ze gebleven? Heeft niemand je veroordeeld?' De vrouw zegt 'Niemand, Heer.' 'Ook ik veroordeel je niet. Ga heen en zondig van nu af niet meer.'

Een bezwaard verleden valt van haar af en van eenieder die van alles meesleept. Wat fout ging in je jeugd, de misstappen die je hebt gezet vallen weg. Dat is ook zo voor het oorlogsverleden van een volk, van Guatemala. We maken de omslag, we draaien een bladzijde om.

Mensen mogen weer herleven, ook na moeilijke tijden. Voor Leonarda in Guatemala is het contrast met vroeger groot. 'Nu eten we drie keer per dag en veel gevarieerder. Er staan zelfgekweekte groenten en fruit op het menu.' Zij werken zonder chemische producten, wegens te ongezond en te duur. Duurzame landbouw is nu mogelijk.

Wat ze ginds hebben bereikt, nodigt ook ons uit om hier op een andere manier met voedsel om te gaan.

Jan De Roeck